

Výlov tlučenského krokodýla

Tohle se zřejmě stalo

Do Plzně v létě r. 1934 přijel velký cirkus se zvěřincem. Zanedlouho se rozšířila zpráva, že jim utekl nilský krokodýl. Samozřejmě se tato zvěst dostala i do naší obce. Dcera rolníka z č. p. 3 se ptala tatínka, sedláka a známého myslivce, jestli je možné, že by se ten nilský krokodýl uvelebil uprostřed vsi ve Velkém rybníku.

„Vyloučeno,“ prohlásil otec. „Nilský krokodýl přežije jen v řece Nil.“

Služky se ráno na dvoře domluvily, že se půjdou vykoupat do rybníka. V tu chvíli nikdo nebyl nablízku, a tak se u rákosí svlékly, oblečení si schovaly nenápadně na trávě. Sotva vlezly do vody, zafoukal větřík, rákosí zašustilo a dívky se vylekaně rozhlížely. Nedaleko od nich cosi u rákosí z vody vystrkovalo hlavu. Dívky zaječely a s řevem a pištěním vyběhly na břeh, kde chvatně sebraly oblečení.

„Krokodýl! Krokodýl!“ křičely z plna hrdla. „V rybníku je krokodýl!“ Řev byl slyšet po celé vsi.

„Já to věděla, že skončí u nás v rybníku,“ křičela sedláková dcera hned u vrátek do dvora. Otec se vylekal, sebral pušku a letěl k rybníku. Nenechá děvčata sežrat krokodýlem. Vždyť by mezi oběťmi mohla být i jeho dcera!

To už je kolem rybníka plno zvědavců. Kde je krokodýl? Tamhle u rákosí se něco hýbá. Vidíte to? Je to on. Všechny třesoucí se ruce mířily na jedno místo. Myslivce zamířil. Prásk! Prásk! To už je u rybníka snad celá vesnice. Prásk! Davem si razil cestu k rybníku dělník z party, co tady opravovala cesty.

„Proč mi chcete rozstřílet trakař? Dal jsem si ho sem zatáhnout, protože se mi v těch vedrech rozsušil.“

Nebohý střelec civěl na dav i na dělníka a nevěděl, co má dělat. Chtěl být hrdinou a teď se mu budou všichni posmívat. Jenže se nesmál nikdo. Vždyť všichni vlastně viděli krokodýla a ukazovali hrdinnému střelci, kam má střílet. Dav se pomalu rozcházel a všichni už tušili, jak si z nich budou lidé ze sousedních vsí dělat legraci.

Přespolní se opravdu „Tlučeňákům“ posmívali, obec nazývali Krokodýlov a vyptávali se, kdy prý se mohou podívat na jeho krmení. Zpočátku se naši občané zlobili, ba i nějaké hospodské šarvátky při taneční zábavě se odehrály, ale později už na posměšky nedbali. A teď, směje-li se kdo, pozvou jej na pouť a na polévku z krokodýlích paciček.

Takhle událost zpracovali divadelní ochotníci

Ve spolku ochotníků (Dělnický ochotnický spolek – DOS) navrhl pan Josef Herian sepsat hru o výlovu krokodýla a uvést ji na jevišti. Do spisování divadelní hry se pustil ochotnický nadšenec Alois Kusch a se svým kamarádem Janem Jandou ji měli na jaře r. 1935 napsanou. Předvedou ji s muzikou a písničkami.

Jevištěm bude samozřejmě Velký rybník a na břehu postaví vlastnoručně vyrobené kulisy. Kostýmy si připraví každý sám a oči pro zvědavé mládence vyrobí z rozpůlených pingpongových míčků.

Hledištěm bude hlavně silnice od kapličky k zastávce. Jeviště pochopitelně bude vybaveno zvukovou aparaturou, aby dobře slyšeli všichni diváci. Na tomhle se shodli a začali hru zkoušet.

Při pouťové taneční zábavě v Lidovém domě ochotníci předem připravili velké překvapení. Koupili kašírovaného (z papírové hmoty vyrobeného) krokodýla, čtyři metry dlouhého, a pověsili ho ve velkém sále ke stropu. Tanečníci pochopili, že šeptanda o divadelní hře je pravdivá. Koncem července ochotníci krokodýla naložili na nákladní automobil pana Hráchy, a stejně jako se dělaly alegorické vozy na 1. máje, za vyhrávání hudby vozili krokodýla po okolních obcích i po Plzni.

Pochopitelně na autě u krokodýla stálo i datum představení. 11. srpen 1935. Památný den tlučenský. Dnes se představí atrakce „Výlov tlučenského krokodýla“. Kulisy postaveny, diváků přišlo neuvěřitelné množství, z našich občanů tu stáli snad všichni, přišlo i mnoho přespolních, aut tu parkovalo asi 80 a jedno dokonce až z Brna. Všech 27 herců nalíčeno, čtveřice hudebníků naladěna a představení mohlo začít.

Představení

Dvě děvečky od jednoho hospodáře se večer domlouvají, že se ráno půjdou vykoupat do rybníka. Vykoupeme se v rybníku bez šatů, jen tak jako pramáti Eva, navrhla Bětka a spolu s Káčou se potichu tomu nápadu smějí. Jenže ouha! Za zdí sousedního statku poslouchají dva kočové, Honza s Vaškem, ti zamnuli rukama, povyskočili si, jen výsknout si nemohli.

Ráno vyběhli oba kamarádi ke kapliče, vzali to po břehu rybníka a ztratili se vzadu za rákosím.

Netrvá to dlouho a ze statku vycházejí Bětka s Káčou. Jdou stejnou cestou jako mládenci před nimi, ale ne tak daleko za rákosí, protože se bojí.

Svlékají se a opatrně vstupují do vody.

O několik metrů dále se schovávají v rákosí dvě mužské hlavy.

Děvečky se cachtají ve vodě a neví o nich. Kamarádi rozhrnují rákosí, jenže nic zajímavého nevidí, protože děvčata jsou po krk ve vodě. Strašně moc se těší na to, až uvidí, jak ta pramáti Eva opravdu vypadala. Mládenci si div hlavy nevykroutili a stále nic. Honza s Vaškem si nasazují pingpongové oči a pomaloučku, neslyšně a opatrně se přibližují k děvčatům. Ještě kousíček popojít a snad něco zahlédnou.

Vtom Honza uklouzl, podtrhl Vaška a oba spadli mezi dívky.

Ty civí na vyvalené bílé oči, které mládencům spadly až na nos, takže kluci nevidí vůbec nic. S ječením a pištěním letí Bětka s Káčou z vody a se strašným řevem „Krokodýl!“ sbírají oblečení.

„Krokodýl! V rybníce je krokodýl,“ řvou a řítí se do chalupy v kulisách. Sotva se zavřela vrátka, přibíhají sousedé.

Z vyburcované obce přibíhají snad všichni. „Co se děje? Ví to někdo?“ Vyptávají se jeden druhého, ale nikdo nic neví. To už se oblečení kamarádi Honza s Vaškem nenápadně vmísili mezi občany. Vedou se různé řeči o tom, co se stalo. Pomalu se otevírají vrátka u statku a vystrašená Káča drkotá zuby a prohlašuje, že v rybníku je krokodýl!

„Jak to víš?“

„Viděly jsme ho!“

„Krokodýla?“

„Jo, měl děsně velké oči.“

„Kdoví, co jste viděly,“ posmívá se Vašek.

To už se Bětka objevuje vedle Káči a vykřikne: „A bylo to chlupatý!“

Cože, chlupatý krokodýl? To snad ne! Mluví jeden přes druhého o tom zvláštním krokodýlu.

Vystrašení jsou všichni.

Ponocný Lampička tvrdí, že je to chciplý čuník, že ví o jednom hospodáři, který jednou večer pobízel prase, aby vstalo a druhý den už nebylo slyšet vůbec nic. Možná, že mu pošlo a vhodil ho do rybníka.

„Sklapni zobák, Lampičko,“ okřikl ho sedlák. „To prase bylo tak tlusté, že už ani stát nemohlo.“

Dopoledne ho řezník zabil a nastaly zabijačkové hody. Vždyť sis pochutnával na jitrničkách a na jelítkách, které jsem ti dal.“

Konečně se vystrašený lid alespoň něčemu zasmál.

„Na něco jsem si vzpomněl,“ plácl se starosta do čela! „Pamatujete si, jak nám tuhle v hospodě vyprávěl radní Bumbálek, co se mu v neděli stalo? Když šel o půlnoci z hospody domů, na hrázi rybníka prý mu přeběhla přes cestu ještěrka.“

„No a co,“ žbrblali sousedé. Obyčejná ještěrka není nic zvláštního.

„No jo,“ povídá starosta, „Bumbálek neviděl obyčejnou ještěrku.“

Prý to bylo něco hrozného, tisíckrát většího.“

„Kolik vypil pív?“ ozvalo se z davu. „A kolik rumu?“

Starosta přemýšlí a vraští čelo, podobně i všichni sousedé.

Co to jenom mohlo být?

„Mám to, ticho!“ vykřikl starosta a ptá se, „co může být tisíckrát většího než ještěrka?“

Ozvalo se hromové: „Krokodýl!“

Hospodář od oněch děveček křikl, že si běží domů pro pušku. Ještě z dálky volá, že si nenechá sežrat dceru nějakým přivandrovalým nilským krokodýlem. Mezi vesničany to nyní vře. Skáčou jeden druhému do řeči, překřikují se, ale to už přibíhá náš známý myslivec.

Kde je ten krokodýl? Tamhle na konci rákosí. Ruce všech míří na stejné místo. Opravdu se tam podél rákosí pohybuje skutečný krokodýl. Ohromně veliký! (Přesně osm metrů dlouhý, gumový od Bati, pohybuje se pomocí ocelových tyček dole upevněných.) Ladně plave po hladině, potopí se a znovu

se vynoří o kus dál a opět pod vodu. Myslivec má pušku střídavě nahoře a dole, vlevo a vpravo, podle toho jak se krokodýl proplétá rákosím.

„Jak se vynoří, střílím,“ křičí střelec. Prásk! Netrefil! (Slepá patrona nadělá rámusu jako ta ostrá.) Tamhle je! Puška míří přesně podle rukou vesničanů. Už ukazují i diváci. Prásk! Prásk! Krokodýl kličkuje podél rákosí. Prásk! Krokodýl se zmítá na hladině. Prásk! Prásk! Krokodýl zařve jak jelen v říji a mizí pod vodou.

„Hurááááá!“ křičí herci i diváci. Herci plácají střelce po ramenu a ten hrdě vypíná svou mohutnou hrud'. Slávaáááá!

Střelec září štěstím, jako by se ocitl v sedmém nebi.

Kdosi přibíhá v pracovním oblečení. Rozráží vesničany a plácá se dlaní do čela. „Kde je ten bídák střelec,“ křičí na celé kolo. „Kde je? Roztrhnu ho jako hada!“ Zastavuje se u bývalého hrdiny. „Proč mi střílíš do kolečka? Jak si dovoluješ ničit mi můj majetek? V těch horkých dnech se mi kolečko rozsušilo a já si ho tam dal zatáhnout!“

A skutečně teď na hladině šplouchá kolečko, jenže železné kolo je těžké, kleslo pod hladinu a nahoře zůstávají jen dřevěná držadla. Opravdu to vypadá jako krokodýl, kterému se přes hlavu přelévají vlnky.

Herci se seřadili a klaní se nadšenému publiku. Dnešní představení se opravdu povedlo, přímo nádherně. Diváci dlouho tleskají a tleskají a tleskají. Potlesk neustává.

Konec hry

Je opravdu konec hry, ale ne zábavy. Neodlícení herci v kostýmech vzali na ramena trakař i krokodýla a průvodem s muzikou přecházeli do blízkého Lidového domu. Za nimi pochodovaly davy diváků, kteří se ani všichni do sálu nevešli. Tam byly obě veledůležité rekvizity vytaženy ke stropu a pod nimi pokračovala opravdu veselá taneční zábava. Jen tak mimochodem, je třeba připomenout, že se tam prodávala i polévka z krokodýlích paciček. Šla na dračku.

Z atrakce výlovu tlučenského krokodýla se dochovala jen jedna písnička a dvě fotografie.

 VTLUČNEJ U RYBNÍKA STOJÍ TAM TRAFIKA ZA TRAFIKOU VELKEJ STÍN

 KDYŽ JDEŠ KOL RYBNÍKA KAŽDÝ TI HNEĎ ŘÍKÁ ŽE TAM STRAŠÍ KROKODÝL

 STAREJ VÁCLAV ZNENADÁNÍ

 VYŠEL JEDNOU ZA SVÍTÁNÍ NA KROKODÝLA SI VYSTŘĚLIT

 ŘÍKAJÍ ŽE JE TO STAREJ SNAD CELEMU SVĚTU ZNÁMEJ CO PŘEPLAVAL ŘEKU NIL

1. slova z roku 1935

V Tlučnej u rybníka,
 stojí tam trafika,
 za trafikou velkej stín.

Když jdeš kol rybníka,
 každý ti hned říká,
 že tam straší krokodýl.

Starej Václav znenadání,
 vyšel jednou za svítání,
 na krokodýla si vystřelit.

Říkají, že je to starej,
 snad celému světu známej,
 co přeplaval řeku Nil.

2. slova z r. 1942

V Tlučnej vždy o pouti
 sešli se tam žrouti,
 jedlo se a zpívalo.

Z krokodýla řízky
 museli mít vždycky
 A pak se to porvalo.

Krokodýl teď na tu chásku
 smutně kouká na provázku,
 v Lidáku, když visí u stropu.

Už se z něj nedělaj řízky,
 krokodýl je teď na lístky
 a těší se do hrobu.

